

ס קר של דעת-קהל, שנערך לפני שבועיים על-ידי חברת מודיעין אזרחי, הציג לדגם מייצג של אזרחי ישראל את השאלה: "אם הערבים בשטחים המוחזקים ירצו להקים מדינה פלסטינית — האם, לדעתך, על ישראל לעזור להם בכך?"

25% מן הנשאלים ענו: "כן, בהחלט". 13% ענו: "כן, אולי". בסך-הכל: 38% השיבו כי חיוב, לעומת 35% שהשיבו בשלילה. תוצאה זוהי נתקבלה כמה חודשים לפני כן, בסקר קודם. **הנה כי כן, נימצא ארבעה מכל עשרה ישראליים סבורים כי הקמת המדינה הפלסטינית היא הפיתרון הנכון.**

למרות שגולדה מאיר הכריזה כי העם הפלסטיני כלל אינו קיים, למרות שאף עיתון ישראלי, מלבד השבועון המסויים, אינו תומך בפיתרון זה, למרות ששום סיעה, מלבד כוח החדש, אינה דוגלת בו, למרות שכל אמצעי-התיקשורת ההמוניים מגויסים נגדו, למרות שממשלת-ישראל פירסמה חוברת-תעמולה מיוחדת נגדו.

זוהי עדות מעודדת לכגרותו של הציבור הישראלי, לשיבול הישר.

★ ★ ★

א דגם מכאן אין להסיק כי למעלה משליש הציבור הישראלי מוכן לחוץ על ממשלת-ישראל לנטוש את מדיניות העקרות הטוטאלית, ולעסוק למען פיתרון זה. מדוע לא? אם ציבור כה גדול מאמין כי פיתרון זה הוא המוצא הנכון מן המבוי הסתום של הרג יומיומי — מדוע

מנהיג, "אתם, היהודים, כבר שכחתם מה זה". **דרוש מאמץ של דמיון כדי להעלות על הדף עת את מצבו של מנהיג פלסטיני, במישטר של כיבוש צבאי ישראלי.**

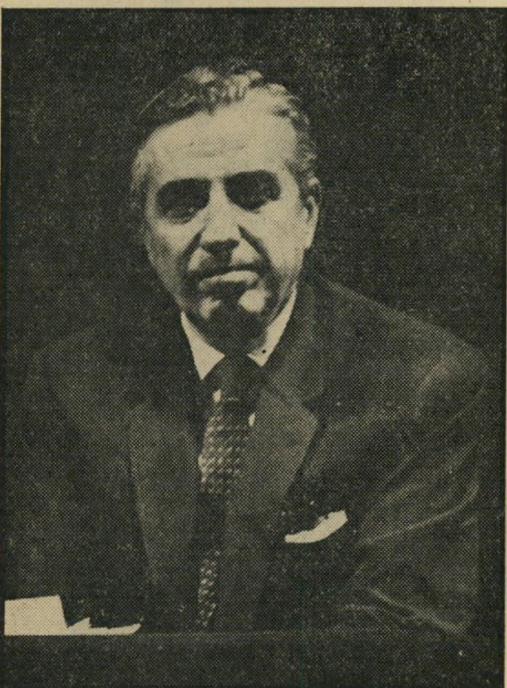
הוא קורא יום-יום על הכרזות של שרים ישראליים, התובעים את סיסוה כל השטחים המוחזקים, או תלקים גדולים מהם. לדעתו, בצד שלנו פשוט אין עם מי לדבר. הוא יודע כי כל יוזמה פוליטית במישטר של כיבוש עלולה להיראות ככניעה לאוייב, כמעשה של קוויולינגים. מעין יודן-ראט ערבי, ערב-ראט.

דרוש אומץ-לב עצום כדי להזדקף בתנאים אלה ולהכריז בפומבי על הנכונות לזרות שלום.

★ ★ ★

ר פלא הוא כי נמצאים מנהיגים כה רבים בגדה — ראשי-ערים וראשי-ציבור ממדרגה ראשונה — שהכריזו בכל זאת בפומבי, באוזני הציבור הערבי, על שאיפתם זו. פלא כפול הוא שאף אחד מהם לא נפגע במאומה על-ידי אירגוני-החבלה, שלא איימו עליהם, שאפילו לא השמיצו אותם.

(מי שזוכר כיצד הרגו אנשי המופתי, במאורעות 1936—1939, מאות עסקנים ערביים שסטו מן הקרקע הקיצוני ביותר,

נוטייבה: איפה המנהיגים?

יודע להעריך עובדה מופלאה זו, מה היא מלמדת לגבי הכהנות האמיתיות של ראשי אירגוני-החבלה?) נכון, לא קמה הנהגה פלסטינית ארצית מאוחדת. לא נפתחה פעולה מדינית יוזמה לגיבוש גוף לאומי עליון ש-יישא ויתן עם ממשלת-ישראל על הקמת מדינה פלסטינית, תוך הסדר ביטחוני, מדיני וכלכלי עם ישראל.

אבל הרבר לא קם מפני שממשלת-ישראל לא רצתה בכך.

★ ★ ★

מ ה יכלה ממשלת-ישראל לעשות, אילו החליטה לעלות על דרך זו, הדרך היחידה העשויה למנוע מלחמת-נצח, לשים קץ לזרם הדם והדמעות?

אשיב על כך בדבריו של אותו מנהיג פלסטיני: "אחרי שהממשלה הישראלית תחליט, עליה לקרוא לנו בשקט ולהודיע לנו על כך.

"עליה למסור לנו תוכנית מפורטת לפרטי-פרטיה, כבסיס למשא-ומתן.

"אם נשתכנע כי התוכנית היא סבירה וכנה, נכנס בשקט את מנהיגי הגדה ורצועת-עזה, ונגבש הנהגה מאוחדת. עם גיבוי כזה, ניסע לקאהיר ולמקומות אחרים במרחב, כדי להסביר שם את עמדתנו. אנו משוכנעים שנקבל אור ירוק במקומות הקובעים.

"לאחר מכן נקום אנחנו, הפלסטיניים, נקים בגלוי ממשלה זמנית, ונקרא לישראל להיכנס עימנו למשא-ומתן רשמי לפיתרון הבעיה."

והיי דרך הגיונית. מצד ישראל דרושים לכך שלושה תנאים מוקדמים: דעת-קהל מגובשת, בעלת עוצמה פוליטית מעשית, שתכשיר את הקרקע לכך; ממשלה שתכריע בבירור למען שלום בלי סיפוח; ממשלה המסוגלת בכלל לחשוב בדרכים בלתי-שיגרניות ולהחליט החלטות ברורות.

קשה להאשים את הפלסטינים בכך, ששגרו שה תנאים אלה אינם קיימים ברגע זה.

הממשלה לעידוד פעולה להקמת מדינה פלסטינית, אין המושלים הצבאיים יכולים לסבול התארגנות כזאת.

עמדת הממשלה היא הסוכה-גולה מאיר, אבא אבן ואחרים הצהירו רשמית, גם מעל דוכן הכנסת, כי הממשלה מתנגדת בחריפות לעצם הרעיון של מדינה פלסטינית.

לכן משובש כיום כל מנהיג בגדה המערבית שאם הוא ינסה לכוון הנהגה פלסטינית ארצי, כמגמה להקים מדינה פלסטינית תוך שלום עם ישראל — ימצא את עצמו למחרת כבוקר מעבר לירדן.

שם תחכה לו, כמוכן, הבולשת של המלך חוסיין.

★ ★ ★

ה סיבה השנייה נעוצה באי-הבהירות המכנת של הנישה הישראלית לממלכת ירדן.

אותם חברי ממשלה שאינם חסידי הסיפוח המוחלט, נוסח בגין, טוענים בכל הודמנות, נוסח דיין, שהם מוכנים להחזיר, הרבה שטחים" תמורת שלום.

להחזיר למי? למלך חוסיין, כמוכן.

"נניח לרגע שאכן נקים הנהגה פלסטינית מאוחדת לשם הקמת מדינה משלנו — למחרת היום תחזיר אותנו ישראל לחוסיין. זה יהיה סופנו!"

רבים מאישי הגדה כבר שהו במרתף-העניינים ובבתי-הספרה של הבולשת הירדנית. אחדים מהם חזרו משם בלי שנינים וציפורניים. והכל וזכרים את הגרודמים בעזה אחרי שהוחזרה הרצועה למצריים בשנת 1957.

כל עוד לא תכריז ישראל שלא תחליט על

מדוע הם שונת-הימים?

גורל השטחים המוחזקים אלא בהסכמת תושי ביהם, אין לדרוש משום מנהיג פלסטיני לעי שות מעשה שהוא בגדה במלכות ירדן.

★ ★ ★

ה סיבה השנייה אינה במישור האישי, אלא במי שור הלאומי.

אנחנו מוכנים לסכן את עצמנו, אמר אותו איש, "בתנאי שנהיה בטוחים שהו לטובת עמנו. אך כל עוד לא הוצעה לנו שום תוכנית ממשית — איך אנחנו יכולים לתת את ידנו לעניין זה? אנחנו ערבים. איננו רוצים להינתק מן העולם הערבי. איננו רוצים במדינה שתהיה מדינת חסות ישראלית, ושהעולם הערבי יראה בה מדינת בוגדים.

"לכן לא נוכל לפעול עד אשר תימסר לנו עלי-ירי ממשלת-ישראל תוכנית מפורטת. נרי צה לדעת למה היא מתכוונת, לאיזה מין מדינה, נה, לאילו גבולות, לאילו ערובות ביטחוניות, מה הפתרונות לבעיות ירושלים והפליטים.

"רק אז נוכל לסכם את דעתנו, לבוא בדברים עם הגור-מים הערביים והפלסטיניים שמעבר לקו הפסקת-האש."

כאן ישראל הקורא: "האם זה לא נעשה? האם לא הוצעה הממשלה, בשקט, למנהיגים הפלסטיניים פיתרון ממשתי? האם לא פעלו דיין ואשכול בכיוון זה אחרי המלחמה?"

אני משיב על כך, מתוך ידיעה אישית ברורי רה: בהחלט לא.

מקיד בשם משה ששון, בעל עמדה בלתי-ברורה במגוון השילטון, הסתובב בין מנהיגי הגדה, אמר שהוא "מוכן לשמוע", אך אינו "מוסמך להציע דבר". לוי אשכול הזמין פעם אחת משלחת של עסקנים פלסטיניים, הטיף להם ציונות וביקש מהם לשכנע את חוסיין (!) לעשות עימנו שלום (תוך ויתור ערבי על ירושלים, עזה והגולן). דיין דיבר איתם על אוטונומיה ציונית וכסרית, ללא זכויות לאומיות כלשהן. גולדה מאיר לא טרחה להיפגש עימם פעם אחת. **לא הוצעה לפלסטינים שום הצעה — לא לפני שנתיים ולא לאחרונה, לא בגלוי ולא במרומז.**

★ ★ ★

א וסיף לכך סיבה בריעית, שקשה להגדירה בבירור. אנחנו חיים במישטר של כיבוש צבאי, אמר אותו

אינו סועל למענו? התשובה על כך טמונה במילה "אם", המופיעה בראש השאלה באותו סקר.

אותו ציבור מוכן לעזור לפלסטינים — אם הם רוצים במדינה פלסטינית. אבל חלק גדול ממנו אינו מאמין כי הפלסטינים רוצים בה. הישראלי הממוצע, בשיכלו הישר, שואל את עצמו: אם הפלסטינים רוצים במדינה משלהם, מדוע אינם מכריזים על כך? הרי במדינת-ישראל יש חופש-הדיבור!"

ומכיוון שעד היום הוה לא קמה בשטחים המוחזקים ממשלה פלסטינית זמנית, תוך נכונות לשאת ולתת עם ישראל על הקמת הרפובליקה הפלסטינית — מטיק הישראלי מכך שאכן צודקת מכונית-התעמולה הממשלתית, הטוענת השכם והערב כי הפלסטינים אינם רוצים בכך.

זה פשוט. זה משכנע. אבל אין זה נכון. **כי יש כמה וכמה סיבות מצוינות לכך שי מנהיגי העם הפלסטיני בשטחים המוחזקים אינם יכולים כלל לזכת בדרך זו.**

אפרט להלן סיבות אלה, תוך ציטוט מילולי מדברי אחד האישים המרכזיים בגדה המערבית, תומך נלהב ברעיון השלום הפלסטיני.

★ ★ ★

ה סיבה הראשונה היא שבכלל אסורה כל התארגנות מדינית בשטחים המוחזקים.

כל אדם, החשוד באינו שהיא פעילות פוליטית, צפוי לכך שחיללים יתפקו על דלת ביתו בשלוש שבועות, יצאו עליו להתכונן לתווה תוך שעתים, יעמיסו אותו על מש-אית ויעבירו אותו ברוב כבוד אל אחד מגשרי הירדן. עשרות אישים פלסטיניים מירושלים והגדה המערבית כבר גורשו בדרך זו. ביניהם היו כמה אישים שהיו ידועים לי אישית כתומכים מובהקים במדינה פלסטינית.

בתשובה לשאלתה שלי בכנסת, אף השיב לי משה דיין כי בכירתו של אחד המגורשים נמצא דגל פלסטיני. דיין הוסיף, כי הנפת הדי גל הוה אסורה בהחלט.

החשש של המושלים הצבאיים בפני התארגנות פוליטית מובן בהחלט. מעולם אין לדעת לאן מובילה התארגנות כזאת, במישטר של כיבוש. בהעדר הנחייה ברורה מצד